

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2017 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie VIII Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Rejonowego Piotr Szarek

Protokolant – sekretarz sądowy Wioletta Rucińska

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2017 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletnich A. I. (1) i A. I. (2) reprezentowanych przez matkę E. I. oraz sprawy z powództwa E. I. przeciwko T. B.

o ustalenie ojcostwa i roszczenia z tym związane

I ustala, że pozwany T. B. – obywatel Republiki Federalnej Niemiec, urodzony w dniu (...) w miejscowości V. na terytorium Republiki Federalnej Niemiec, syn E. i H., jest ojcem małoletnich powódek:

- A. I. (1), urodzonej w dniu (...) w S., córki E. I., dla której to małoletniej w Urzędzie Stanu Cywilnego w S. sporządzono akt urodzenia o oznaczeniu (...);
- A. I. (2), urodzonej w dniu (...) w S., córki E. I., dla której to małoletniej w Urzędzie Stanu Cywilnego w S. sporządzono akt urodzenia o oznaczeniu (...);

II nadaje małoletniej powódce A. I. (1) nazwisko I. – B.;

III nadaje małoletniej powódce A. I. (2) nazwisko I. – B.;

IV powierza powódce E. I. wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi powódkami A. B. (1) oraz A. B. (2) i jednocześnie ogranicza pozwanemu T. B. wykonywanie władzy rodzicielskiej nad ww. małoletnimi do współdecydowania o istotnych sprawach dzieci;

V zasądza od pozwanego T. B. na rzecz każdej z małoletnich powódek A. B. (1) i A. B. (2) alimenty w kwotach po 700 zł (siedemset złotych) miesięcznie – łącznie 1 400 zł (jeden tysiąc czterysta złotych) miesięcznie – poczynając od dnia 1 sierpnia 2017 r., płatne z góry do dnia 15. każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;

VI zasądza od pozwanego T. B. na rzecz powódki E. I. kwotę 3 000 zł (trzech tysięcy złotych) tytułem zwrotu kosztów związanych z ciążą i porodem, płatną w terminie 30 (trzydziestu) dni od uprawomocnienia się niniejszego wyroku wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności;

VII oddala powództwo w pozostałej części;

VIII zasądza od pozwanego T. B. na rzecz strony powodowej – reprezentowanej przez radcę prawnego J. P. – kwotę 738 zł (siedmiuset trzydziestu ośmiu złotych) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej stronie powodowej

z urzędu, w tym kwotę 138 zł (stu trzydziestu ośmiu złotych) tytułem podatku od towarów i usług (VAT);

IX przyznaje z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie radcy prawnemu J. P. kwotę 147,60 zł (stu czterdziestu siedmiu złotych i sześćdziesięciu groszy) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu stronie powodowej, w tym kwotę 27,60 zł (dwudziestu siedmiu złotych i sześćdziesięciu groszy) tytułem podatku od towarów i usług (VAT);

X nakazuje pobrać od pozwanego T. B. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie kwotę 1 000 zł (jednego tysiąca złotych) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych i jednocześnie odstępuje od obciążania pozwanego obowiązkiem zwrotu przedmiotowych kosztów w pozostałej części;

XI wyrokowi w zakresie punktu V (piątego) nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt VIII RC 398/16

UZASADNIENIE

Powódka E. I., reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego, wniosła pozew przeciwko T. B. o zapłatę kwoty 11 669 zł tytułem świadczenia z art. 141 § 1 k.r.o.

W uzasadnieniu pozwu m.in. wskazano, iż: powódka jest osobą niepełnosprawną; strony są rodzicami małoletnich A. I. (1) i A. I. (2), urodzonych w dniu (...); na dochodzą pozwem świadczenie składa się kwota 4 217 zł tytułem wydatków związanych z ciążą i porodem, kwota 4 842 zł tytułem kosztów utrzymania powódki przez okres trzech miesięcy, kwota 2 610 zł tytułem kosztów utrzymania dzieci przez okres trzech miesięcy.

Na rozprawie w dniu 16 listopada 2016 r. (k. 65) pełnomocnik powódki rozszerzył żądanie pozwu domagając się: ustalenia ojcostwa pozwanego w stosunku do małoletnich A. I. (1) i A. I. (2); pozostawienie małoletnim nazwiska matki; pozbawienie pozwanego władzy rodzicielskiej nad małoletnimi, a nadto wniósł o zasądzenie alimentów na rzecz każdej z małoletnich w kwotach po 1 000 zł miesięcznie oraz o udzielenie zabezpieczenia poprzez zasądzenie kwot po 500 zł na rzecz każde z dzieci (k. 69).

Powyższe stanowisko znalazło swoje potwierdzenie w piśmie procesowym pełnomocnika strony powodowej z dnia 17 listopada 2016 r. (k. 81 i nast.).

Postanowieniem z dnia 16 listopada 2016 r., wydanym w niniejszej sprawie (k. 70), Sąd udzielił w sprawie zabezpieczenia poprzez zobowiązanie pozwanego do zapłaty na rzecz każdej z małoletnich powódek kwot po 500 zł miesięcznie tytułem alimentów, poczynając od dnia 1 listopada 2016 r.

W odpowiedzi na pozew pozwany T. B. – reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika w osobie adwokata – wniósł o oddalenie powództwa w całości (k. 128).

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanego m.in. wskazał, iż: w związku z uzasadnionymi wątpliwościami co do pochodzenia małoletnich powódek nie można ustalać ojcostwa pozwanego w stosunku do małoletnich A. I. (2) i A. I. (1), a w konsekwencji nie można uwzględnić roszczeń dochodzonych wspólnie z ustaleniem ojcostwa. Jednocześnie pełnomocnik pozwanego wniósł o przeprowadzenie dowodu z badań DNA na okoliczność ustalenia pochodzenia małoletnich powódek.

Po otrzymaniu odpisu opinii z badań DNA pełnomocnik pozwanego złożył do sprawy pismo procesowe, w którym wniósł o: ustalenie ojcostwa pozwanego w stosunku do małoletnich pozwany; nadanie małoletnim powódka nazwiska pozwanego; zasądzenie alimentów w kwotach po 500 zł miesięcznie na rzecz każdej z małoletnich powódek oraz o oddalenie powództwa o zapłatę kwoty 11 669 zł z tytułu świadczenia z art. 141 § 1 k.r.o.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletnia A. I. (1), urodzona w dniu (...) w S. oraz małoletnia A. I. (2), urodzona w dniu (...) pochodzą z nieformalnego związku (...). Małoletnie urodziły się jako „wcześniaki”.

Rodzice ww. małoletnich nie zamieszkują razem. Dzieci zamieszkują wraz z matką w S..

Niesporne, a nadto:

- odpisy zupełne aktów urodzenia, k. 9, 10,
- karty informacyjne leczenia szpitalnego, k. 11 – 14,
- pisemne sprawozdanie z badań genetycznych, k. 249 – 251.

E. I. i T. B. nie opracowali wspólnego planu wychowawczego dotyczącego małoletnich A. I. (1) i A. I. (2). Wzajemnie relacje rodziców małoletnich przebiegają w sposób zróżnicowany – w jednych okresach ze sobą skonfliktowani, a raz dochodzą do porozumienia ze sobą i wspólnie z dziećmi spędzają czas.

T. B. widuje się z dziećmi okazjonalnie.

Dowód:

- zeznania powódki E. I., k. 68 – 69, 306 – 308,
- zeznania pozwanego T. B., k. 268 – 271,
- zeznania świadka I. H., k. 66 – 67, 304.

W mieszkaniu przy ul. (...) w S., w którym zamieszkuje E. I. wraz z dziećmi i swoją matką I. H. w 2016 r. przeprowadzono remont jednego z pokoi w celu jego przystosowania do potrzeb dzieci i na ten cel wydatkowano kwotę 1 157 zł. Ponadto z ww. zamieszkuje w ramach rodziny zastępczej E. S. – wnuczka I. H..

Czynsz najmu za ww. mieszkanie opiewa na kwotę 620 zł; opłata za energię elektryczną 220 zł średniomiesięcznie (100 zł średniomiesięcznie w okresie wiosenno – letnim oraz 340 zł średniomiesięcznie w okresie jesienno – zimowym); opłata za gaz wynosi 70 zł miesięcznie. Mieszkanie jest ogrzewane elektrycznie.

Udział przypadający na każdego z domowników w kosztach utrzymania ww. mieszkania wynosi średniomiesięcznie 182 zł (620 zł + 70 zł + 220 zł / 5 osób).

W dniu 31 sierpnia 2016 r. E. I. zleciła wymianę okna, w którym zamieszkują dzieci za kwotę 1 190 zł i taki wydatek następnie poniosła.

W ramach wyprawki dla małoletnich A. I. (2) i A. I. (1) zostały zakupione:

- dwa łóżeczka dziecięce za kwotę 500 zł,
- wózek dziecięcy za kwotę 1 400 zł,
- komoda za kwotę 200 zł,
- fotel rozkładany dla matki dzieci za kwotę 250 zł,
- nosidełka za kwotę 120 zł,

- bujaczek za kwotę 70 zł,
- kołdry dla dzieci za kwotę 120 zł,
- kocyki dla dzieci za kwotę 60 zł,
- pościel dla dzieci za kwotę 100 zł,
- ubranka dla dzieci za kwotę 300 zł.

Suma powyższych wydatków opiewa na kwotę 3 120 zł.

Łączna kwota wydatków na remont pokoju, na wymianę okna oraz na zakup powyższych produktów opiewa na kwotę 5 477 zł.

Dowód:

- zeznania powódki E. I., k. 68 – 69, 306 – 308,
- zeznania świadka I. H., k. 66 – 67, 304,
- zeznania świadka M. M., k. 67,
- zeznania świadka M. Z., k. 68,
- faktury VAT z Castoramy, k. 15 – 19,
- umowa o dzieło dotycząca wymiany okna, k. 197.

Przed urodzeniem dzieci T. B. przekazał E. I. następujące kwoty:

- 210,28 zł w dniu 1 lutego 2016 r.,
- 120 zł w dniu 16 kwietnia 2016 r.,
- 150 zł w dniu 20 kwietnia 2016 r.,
- 300 zł w dniu 6 czerwca 2016 r.,
- 300 zł w dniu 30 czerwca 2016 r.,

Po urodzeniu dzieci T. B. przekazał E. I. następujące kwoty:

- 150 zł w dniu 29 lipca 2016 r.,
- 500 zł w dniu 4 sierpnia 2016 r. tytułem alimentów na rzecz dzieci za lipiec 2016 r.;
- 200 zł w dniu 29 października 2016 r. tytułem alimentów na rzecz dzieci.

Łącznie T. B. na wydatki związane z ciążą, porodem, wyprawką dla dzieci przekazał E. I. kwotę 1230,28 zł, a tytułem alimentów na dzieci przekazał łącznie kwotę 700 zł.

Ponadto T. B. – bez konsultacji z matką dzieci – zakupywał dla dzieci m.in. pieluchy dla małych, środki piorące, artykuły higieniczne, odzież, zabawki. W większości zakupywane przez T. B. produkty okazywały się nieadekwatne dla potrzeb dzieci.

W okresie od listopada 2016 r. do końca lipca 2017 r. T. B. przekazywał na utrzymanie dzieci kwoty po 1 000 zł miesięcznie.

Dowód:

- zeznania powódki E. I., k. 68 – 69, 306 – 308,
- zeznania pozwanego T. B., k. 268 – 271,
- zeznania świadka I. H., k. 66 – 67, 304,
- zeznania świadka E. B., k. 266 – 268,
- zeznania świadka M. R., k. 305 – 306,
- zestawienie przekazów pieniężnych, k. 143, 144,
- potwierdzenia przekazu pieniężnego, k. 152, 154, 180,
- pokwitowania E. I., k. 155, 156, 157.

Średniomiesięczne koszty związane z utrzymaniem małoletniej A. I. (2) oraz A. I. (1) opiewają na kwoty po ok. 900 zł.

Na przedmiotową kwotę w odniesieniu do każdego z dzieci składa się średniomiesięcznie: udział przypadający w kosztach utrzymania mieszkania 182 zł; 300 zł koszty wyżywienia; 150 zł koszty zakupu odzieży, obuwia, bielizny; 150 zł koszty zakupu pieluch; 100 zł koszty zakupu chusteczek wilgotnych, chemii gospodarczej, artykułów kosmetycznych (m.in. płyny do kąpieli, kremy stosowane po przewijaniu dzieci); ok. 20 zł koszty zakupu witamin, lekarstw przy infekcjach.

Dowód:

- zeznania powódki E. I., k. 68 – 69, 306 – 308,
- zeznania świadka I. H., k. 66 – 67, 304,
- faktury VAT m.in. za leki, k. 181 – 189, 299, 300.

E. I.: ma ukończone 25 lat; posiada umiarkowany stopień niepełnosprawności z powodu wady serca; legitymuje się wykształceniem podstawowym; dotychczas pracowała jako kasjer – sprzedawca; w okresie urlopu macierzyńskiego otrzymuje świadczenie na poziomie ok. 1 350 zł netto miesięcznie; obecnie pracuje nieoficjalnie w sklepie (...) w wymiarze ok. 12 dni w miesiącu, a za każdy dzień otrzymuje kwotę 65 zł; przed ciążą uzyskiwała na stanowisku kasjera – sprzedawcy minimalne wynagrodzenie za pracę.

Za okres od dnia 11 maja 2016 r. do dnia 7 lipca 2016 r. E. I. otrzymała z ZUS świadczenie chorobowe w łącznej kwocie 2 530,18 zł, w tym 12 lipca 2017 r. kwotę 2 006,66 zł.

Dowód:

- zeznania powódki E. I., k. 68 – 69, 306 – 308,
- zeznania świadka I. H., k. 66 – 67, 304,
- zeznania świadka A. Ż., k. 304 – 305,
- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, k. 6 – 7,

- potwierdzenie przekazu pocztowego, k. 8.

T. B.: ma ukończone 27 lat; jest obywatelem Republiki Federalnej Niemiec i na stałe zamieszkuje w RFN w miejscowości V. (ok. 750 km od S.); legitymuje się wykształceniem zawodowym jako kierowca samochodów ciężarowych oraz serwisant automatów; nie ma stwierdzonej niezdolności do pracy; obecnie pozostaje na zasiłku dla bezrobotnych w wysokości 820 euro miesięcznie; w 2016 r. pracując jako kierowca ciężarówki uzyskiwał wynagrodzenie na poziomie 1 150 – 1 200 euro do 1 500 euro miesięcznie, a gdy przebywał na zwolnieniu lekarskim to za okres od 22 grudnia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. otrzymał zasiłek chorobowy w kwocie 820 euro, posiada samochód marki A. (...) z 2006 r., który zakupił w marcu 2017 r. za kwotę 5 000 euro – poprzednio posiadał samochód marki M. (...) z 2006 r., który sprzedał za kwotę 4 500 euro.

T. B.: zamieszkuje razem z matką E. B. i na utrzymanie gospodarstwa domowe przekazuje 400 euro miesięcznie; kwartalnie za ubezpieczenie samochodu płaci 200 euro; pali papierosy na które wydaje 85 euro miesięcznie; na zakup paliwa przeznacza 50 – 70 euro miesięcznie; na wyżywienie wydaje 80 euro miesięcznie; na artykuły higieniczne, kosmetyki wydaje 20 – 30 euro miesięcznie; na odzież, obuwie, bieliznę wydatkuje 80 euro miesięcznie; na utrzymanie telefonu komórkowego wydaje 40 euro miesięcznie; spłaca kredyt na zakup samochodu marki M. w kwocie 97 euro miesięcznie i będzie spłacał przedmiotowe zobowiązanie jeszcze przez 4 lata.

Dowód:

- zeznania pozwanego T. B., k. 268 – 271,
- zeznania świadka E. B., k. 266 – 268,
- zawiadomienie o wysokości zasiłku chorobowego, k. 282 – 283,
- zawiadomienie o wysokości zasiłku dla bezrobotnych, k. 284 – 285.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo o ustalenie ojcostwa i roszczenia z tym związane okazało się częściowo zasadne.

Ustalony powyżej stan faktyczny został oparty na całokształcie materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, a w szczególności na powyżej powołanych dowodach z dokumentów, albowiem strony nie kwestionowały zarówno autentyczności, jak i treści powołanych dokumentów i jednocześnie Sąd nie powziął wątpliwości co do wiarygodności przedmiotowych dokumentów.

W tym miejscu Sąd wskazuje, iż podstawy ustaleń faktycznych nie stanowiły przedłożone przez strony paragony fiskalne, albowiem wartość dowodowa tych dokumentów jest wysoce wątpliwa, albowiem nie są one spersonalizowane pod względem osoby, która nabywa dane produkty i z łatwością można wejść w posiadanie paragonów za zakupy dokonane przez inne osoby. W związku z powyższym nie mogą one stanowić dowodu, że osoba przedstawiająca określone paragony dokonała zakupu produktów/usług wyszczególnionych na danym paragonie.

Nadto podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie stanowiły zeznania stron oraz świadków powołanych w stanie faktycznym niniejszego uzasadnienia, albowiem w zakresie istotnym z punktu widzenia rozstrzygnięcia przedmiotu niniejszego postępowania zeznania te korespondowały wzajemnie ze sobą oraz z treścią dokumentów zgromadzonych w sprawie, które z wyżej podanych względów zostały uznane przez niniejszy Sąd za wiarygodne, a nadto częściowo – tj. w zakresie opisującym dane wydatki – znajdowały one odzwierciedlenie w zasadach doświadczenia życiowego i zawodowego obrazujących wysokość wydatków związanych z zakupem poszczególnych dóbr i usług.

Kolejno należy wskazać, iż podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie stanowiła pisemna opinia z zakresu badań genetycznych. Opinia powyższa została bowiem sporządzona przez kompetentne osoby, dysponujące odpowiednią wiedzą specjalistyczną i doświadczeniem zawodowym, a także odpowiednią infrastrukturą techniczną. Po drugie, przed przeprowadzeniem badań w sposób rzetelny zabezpieczono materiał genetyczny niezbędny do ich przeprowadzenia. Po trzecie, w opinii w sposób jasny i przekonujący przedstawiono metodologię i przebieg badań oraz argumenty, które legły u podstaw wniosków końcowych opinii.

Powództwo w niniejszej sprawie zostało oparte o art. art. 84 § 1 i 2, 133 § 1, 141 § 1 k.r.o.

Zgodnie z art. 84 k.r.o. sądowego ustalenia ojcostwa może żądać dziecko, jego matka oraz domniemany ojciec dziecka. Jednakże matka ani domniemany ojciec nie mogą wystąpić z takim żądaniem po śmierci dziecka lub po osiągnięciu przez nie pełnoletności (§ 1). Dziecko albo matka wytacza powództwo o ustalenie ojcostwa przeciwko domniemanemu ojcu, a gdy ten nie żyje – przeciwko kuratorowi ustanowionemu przez sąd opiekuńczy (§ 2).

Podstawę ustalenia ojcostwa pozwanego T. B. w stosunku do małoletnich A. I. (2) i A. I. (1) stanowiła pisemna opinii z zakresu badań genetycznych. Przedmiotowa opinii nie była kwestionowana przez strony niniejszego postępowania, a nadto – z wyżej podanych względów – Sąd uznał przedmiotową opinię za w pełni wiarygodną.

Uwzględniając całokształt powyższych okoliczności ustalono ojcostwo pozwanego w stosunku do małoletnich powódek, o czym orzeczono, jak w punkcie I wyroku.

Zgodnie z art. 89 § 1 k.r.o. jeżeli ojcostwo zostało ustalone przez uznanie, dziecko nosi nazwisko wskazane w zgodnych oświadczeniach rodziców, składanych jednocześnie z oświadczeniami koniecznymi do uznania ojcostwa. Rodzice mogą wskazać nazwisko jednego z nich albo nazwisko utworzone przez połączenie nazwiska matki z nazwiskiem ojca dziecka. Jeżeli rodzice nie złożyli zgodnych oświadczeń w sprawie nazwiska dziecka, nosi ono nazwisko składające się z nazwiska matki i dołączonego do niego nazwiska ojca. Do zmiany nazwiska dziecka, które w chwili uznania już ukończyło trzynaście lat, jest potrzebna jego zgoda.

Stosownie do treści art. 89 § 2 k.r.o. w razie sądowego ustalenia ojcostwa sąd nadaje dziecku nazwisko w wyroku ustalającym ojcostwo, stosując odpowiednio przepisy § 1. Jeżeli dziecko ukończyło trzynaście lat, do zmiany nazwiska jest potrzebna jego zgoda.

W niniejszej sprawie strony nie złożyły zgodnych oświadczeń w sprawie nazwiska dzieci. Powódka E. I. domagała się bowiem, aby dzieci w dalszym ciągu nosiły jej nazwisko, zaś pozwany T. B. wnosił o nadanie dzieciom swojego nazwiska.

Uwzględniając okoliczność, iż rodzice nie złożyli zgodnych oświadczeń w sprawie nazwiska dzieci, to małoletnim powódkom należało – zgodnie z art. 89 § 1 zd. 3 w zw. z art. 89 § 2 zd. 1 k.r.o. – nadać nazwisko (...).

Z tych też względów orzeczono, jak w punktach II i III wyroku.

Stosownie do treści art. 93 k.r.o. władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom (§ 1). Jeżeli wymaga tego dobro dziecka, sąd w wyroku ustalającym pochodzenie dziecka może orzec o zawieszeniu, ograniczeniu lub pozbawieniu władzy rodzicielskiej jednego lub obojga rodziców. Przepisy art. 107 i art. 109 – 111 stosuje się odpowiednio (§ 2).

Strona powodowa domagała się pozbawienia pozwanego T. B. władzy rodzicielskiej nad małoletnimi powódkami. Pozwany sprzeciwiał się powyższemu rozstrzygnięciu.

Zgodnie z art. 111 § 1 k.r.o., jeżeli władza rodzicielska nie może być wykonywana

z powodu trwałej przeszkody albo jeżeli rodzice nadużywają władzy rodzicielskiej lub w sposób rażąco zaniedbują swe obowiązki względem dziecka, sąd opiekuńczy pozbawi rodziców władzy rodzicielskiej. Pozbawienie władzy rodzicielskiej może być orzeczone także w stosunku do jednego z rodziców.

Strona powodowa wnosząc o pozbawienie pozwanego władzy rodzicielskiej nad małoletnimi powódkami wskazywała, że pozwany dopuścił się rażąco zaniedbania swoich obowiązków rodzicielskich, albowiem nie wykazywał zainteresowania oraz pomocy swoim małoletnim córkom.

W tym miejscu należy wskazać, iż do pozbawienia władzy rodzicielskiej z powodu rażąco zaniedbywania obowiązków względem małoletniego dziecka upoważnia Sąd tylko takie zaniedbanie obowiązków względem dziecka, które mogą być zakwalifikowane jako rażąco. Muszą to być więc zaniedbania poważne lub zaniedbania o mniejszej wadze, lecz nacechowane nasileniem złej woli, uporczywością i niepoprawnością (zob. postanowienie SN z dnia 19 czerwca 1997 r., III CKN 122/97 (w:) J. Gudowski, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Orzecznictwo..., s. 379).

W ocenie Sądu, w okolicznościach niniejszej sprawy brak jest podstaw do uznania, że pozwany ze złej woli, uporczywie i niepoprawnie nie uczestniczył w życiu dzieci. W szczególności należy wskazać, iż postępowanie dowodowe wykazało, że: od chwili narodzin pozwany wykazywał zainteresowanie dziećmi; przekazywał dobrowolnie środki na ich utrzymanie; czynił zakupy na potrzeby dzieci (i chociaż w większości produkty okazały się nieprzydatne, to nie zmienia faktu, że czynił to z troski o zabezpieczenie potrzeb dzieci); przy uwzględnieniu znacznej odległości S. od miejsca jego zamieszkania odwiedzał dzieci.

Powyższe okoliczności świadczą o tym, że pozwany chciał i chce aktywnie uczestniczyć w procesie wychowawczym dzieci i nie ma podstaw do uznania, że będzie rażąco zaniedbywał swoje obowiązki rodzicielskie w sytuacji, gdy wyrok ustalający ojcostwo pozwanego uprawomocni się w kształcie określonym w punkcie IV orzeczenia z dnia 26 lipca 2017 r.

Zgodnie z art. 107 k.r.o., jeżeli władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom żyjącym w rozłączeniu, sąd opiekuńczy może ze względu na dobro dziecka określić sposób jej wykonywania i utrzymywania kontaktów z dzieckiem. Sąd pozostawia władzę rodzicielską obojgu rodzicom, jeżeli przedstawili zgodne z dobrem dziecka pisemne porozumienie o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem. Rodzeństwo powinno wychowywać się wspólnie, chyba że dobro dziecka wymaga innego rozstrzygnięcia (§ 1). W braku porozumienia, o którym mowa w § 1, sąd, uwzględniając prawo dziecka do wychowania przez oboje rodziców, rozstrzyga o sposobie wspólnego wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem. Sąd może powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców, ograniczając władzę rodzicielską drugiego do określonych obowiązków i uprawnień w stosunku do osoby dziecka, jeżeli dobro dziecka za tym przemawia (§ 2).

W okolicznościach sprawy Sąd doszedł do wniosku, iż nie ma podstaw do przyznania pozwanemu pełni władzy rodzicielskiej nad dziećmi, albowiem dzieci na stałe zamieszkują z matką i ich rodzice nie opracowali wspólnego planu wychowawczego; często rodzice małoletnich nie mogą się ze sobą porozumieć i dochodzi między nimi do sytuacji konfliktowych, co utrudnia codziennie współdziałanie dla dobra dzieci; pozwany zamieszkuje w znacznej odległości od miejsca zamieszkania dzieci i nie jest w stanie w sposób ciągły wykonywać swoich obowiązków rodzicielskich.

Mając powyższe na względzie władza rodzicielska pozwanego została ograniczona do współdecydowania o istotnych sprawach dzieci, o czym orzeczono, jak w punkcie IV wyroku.

Kolejno należy wskazać, iż zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o., rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Należy przy tym podnieść, iż stosownie do treści art. 135 § 1 k.r.o., zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

W ocenie Sądu, wszystkie wydatki wyszczególnione w stanie faktycznym niniejszego uzasadnienia, jako koszty związane z utrzymaniem małoletnich powódek i we wskazanej tam wysokości (łącznie po ok. 900 zł średniomiesięcznie), są wydatkami usprawiedliwionymi w rozumieniu art. 135 § 1 k.r.o., a więc wydatkami, które powinny być pokrywane w pierwszej kolejności przez rodziców dziecka. Podkreślenia wymaga przy tym fakt, iż przedmiotowe wydatki (oraz ich wysokość) – oceniana przez pryzmat zasad doświadczenia życiowego i zawodowego – są adekwatne do potrzeb małoletnich powódek przy uwzględnieniu ich wieku, stanu zdrowia, dotychczasowego poziomu życia, możliwości zarobkowych i majątkowych rodziców dzieci, potrzeb rozwojowych, emocjonalnych dzieci, potrzeby stymulowania ich rozwoju, a także przy uwzględnieniu cen dóbr i usług jakie wiążą się z zaspokajaniem poszczególnych potrzeb. W rezultacie, wysokość przedmiotowych wydatków nie może być poczytana za zbyt wygórowaną, ani za zbyt niską.

Przechodząc do dalszej części rozważań należy wskazać, iż zgodnie z art. 135 § 2 k.r.o. wykonywanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Przekładając powyższe ustalenia na grunt niniejszej sprawy nie można tracić z pola widzenia okoliczności, że pozwany nie zwalnia się z obowiązku alimentacyjnego poprzez osobistą pieczę nad dziećmi, albowiem utrzymuje z nimi sporadyczny kontakt. W sprawach alimentacyjnych rolą Sądu nie jest badanie z jakiego powodu rodzic nie utrzymuje kontaktu z dziećmi, ale istotne jest obiektywne stwierdzenie okoliczności, czy dany rodzic zwalnia się poprzez osobistą pieczę z obowiązku alimentacyjnego, czy też w ten sposób się zwalnia.

W odniesieniu do kwestii możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego należy wskazać, że nie jest uznany za osobę niezdolną do pracy, a jednocześnie dotychczas uzyskiwał wynagrodzenie za pracę na poziomie do 1 500 euro miesięcznie. Pozwany ma również możliwość ograniczenia swoich wydatków np. poprzez rezygnację z papierosów; zmianę samochodu na tańszy w użytkowaniu, czy też na porozumienie się z matką, aby w nieco mniejszym stopniu niż dotychczas partycypował w kosztach utrzymania domu, w którym zamieszkuje, skoro jego matka uzyskuje świadczenia na łącznym poziomie 1 500 euro miesięcznie. Ustalona kwota alimentów na poziomie 700 zł na rzecz każdego z dzieci odpowiada mniej więcej 75 % kosztów związanych z ich utrzymaniem, co przy uwzględnieniu faktu, że pozwany nie zwalnia się z obowiązku alimentacyjnego poprzez osobistą pieczę nad dziećmi w rozumieniu art. 135 § 2 k.r.o. nie jest świadczeniem nadmiernym. Łączna kwota alimentów w przeliczeniu na walutę narodową pozwanego na poziomie ok. 330 euro miesięcznie nie przekracza możliwości zarobkowych pozwanego, przy uwzględnieniu faktu, jakie może osiągać dochody i jakie wydatki ponosi lub mógłby ponosić, gdyby uwzględnił okoliczność, że jego sytuacja życiowa uległa znaczącej zmianie, albowiem jest już odpowiedzialny za utrzymaniem dwojga swoich małoletnich dzieci.

W tym miejscu – jedynie na marginesie – należy wskazać, iż gdyby małoletnie zamieszkiwały w Niemczech i przed tamtejszym Sądem była prowadzona sprawa alimentacyjna, to – w świetle zasad doświadczenia życiowego i zawodowego – niemiecki Sąd rodzinny mógłby się posilkować tzw. alimentacyjnymi tabelami duisseldorfskimi, w świetle, których alimenty pozwanego na rzecz każdej z małoletnich córek mogłyby się kształtować na poziomie takim, jaki niniejszy Sąd ustalił w odniesieniu do małoletnich powódek łącznie.

Określając datą początkową zasądzenia świadczeń alimentacyjnych na dzień 1 sierpnia 2017 r. Sąd miał na uwadze to, że: pozwany do końca lipca 2017 r. – na mocy postanowienia o zabezpieczeniu, wydanego w niniejszej sprawie – spełniał na rzecz małoletnich córek alimenty w łącznej kwocie 1 000 zł miesięcznie, a jednocześnie dokonywał określonych zakupów na ich rzecz. W ocenie Sądu, w okolicznościach niniejszej sprawy nie sposób było jednoznacznie ustalić, jaka była wartość zakupów dokonywanych przez pozwanego w celu realizacji obowiązku alimentacyjnego „w naturze”, albowiem – jak już sygnalizowano – znaczna część produktów zakupywanych przez pozwanego okazywała się nieprzydatna dla małoletnich, a jednocześnie ich część – co wynika z zeznań samej powódki – była używana.

Jednocześnie w sprawie brak było dowodów, które w sposób jednoznaczny pozwalałyby na ustalenie wartości dokonywanych przez pozwanego zakupów, co wynika m.in. z niskiej wartości dowodowej paragonów fiskalnych.

Uwzględniając jednak okoliczność, że za okres sprzed lipca 2017 r. nie pozostały niezaspokojone potrzeby dzieci, to Sąd zasądził alimenty w wyższej wysokości poczynając od dnia 1 sierpnia 2017 r. Zasądzenie alimentów na poziomie 700 zł miesięcznie zwolni pozwanego z dokonywania dodatkowych zakupów na rzecz dzieci – oczywiście prezenty pozwany może nadal czynić na rzecz dzieci – a jednocześnie pozwoli na to, aby matka dzieci dokonywała dla nich zakupów produktów, które są adekwatne do ich potrzeb i wieku.

Z tych też względów orzeczono, jak w punkcie V wyroku.

Uzasadniając rozstrzygnięcie w przedmiocie roszczenia powódki o zapłatę kwoty 11 669 zł tytułem świadczenia należy w pierwszej kolejności wskazać, iż zgodnie z art. 141 § 1 k.r.o., ojciec niebędący mężem matki obowiązany jest przyczynić się w rozmiarze odpowiadającym okolicznościom do pokrycia wydatków związanych z ciążą i porodem oraz kosztów trzymiesięcznego utrzymania matki w okresie porodu. Z ważnych powodów matka może żądać udziału ojca w kosztach swego utrzymania przez czas dłuższy niż trzy miesiące. Jeżeli wskutek ciąży lub porodu matka poniosła inne konieczne wydatki albo szczególne straty majątkowe, może ona żądać, ażeby ojciec pokrył odpowiednią część tych wydatków lub strat. Roszczenia powyższe przysługują matce także w wypadku, gdy dziecko urodziło się nieżywe.

W kwestii przedmiotowego roszczenia niniejszy Sąd wyraża zapatrywanie, które jest zbieżne ze stanowiskami Sądu Najwyższego wyrażanymi w jego orzecznictwie. W związku z powyższych Sąd odwoła się do argumentacji Sądu Najwyższego dla przedstawienia racji uzasadniających rozstrzygnięcie zawarte w punkcie VI wyroku. Według orzeczenia Sądu Najwyższego z 8 października 1953 r. (I C 1261/53, niepubl.) – za wydatki związane z ciążą i porodem należy uważać „wszystkie wydatki, które stały się potrzebne wskutek ciąży lub porodu, których by matka dziecka nie miała, gdyby nie była w ciąży albo gdyby nie rodziła”. Innymi słowy, chodzi o pomniejszenie zasobów materialnych matki dziecka jako następstwa ciąży lub porodu. Za taki wydatek związany z urodzeniem dziecka tradycyjnie uważa się nabycie wózka i wyprawki dla noworodka, a nadto odnowienie pokoju i przestawienie pieca, jeśli było to konieczne ze względu na poród, zdrowie dziecka i przestrzeganie zasad higieny (zob. orzeczenie SN z 8 października 1953 r., I C 1261/53, niepubl., cytowane przez B. Dobrzańskiego, Kodeks rodzinny..., s. 810). Do wydatków związanych z ciążą, które mogą stanowić normalne następstwa takiego stanu, można zaliczyć m.in. koszty odzieży ciążowej, opieki medycznej nad matką w czasie ciąży, w tym wizyt u ginekologa, badań USG, odpowiednich odżywek i leków (np. kwasu foliowego, witamin, żelaza), których przyjmowanie ma związek z ciążą lub porodem (te, których przyjmowanie nie ma związku z ciążą lub porodem, mogą być brane pod uwagę przy kosztach trzymiesięcznego utrzymania matki). Do wydatków związanych z porodem (z urodzeniem się dziecka) zalicza się koszty opieki medycznej nad matką i dzieckiem w trakcie porodu, a nadto koszty zwyczajnego wyposażenia noworodka, niezbędnego mu w początkowym okresie jego życia (tzw. wyprawki). W praktyce pojęcie wyprawki rozumie się szeroko. Obejmuje ono w szczególności: wózek, łóżeczko lub kołyskę, przewijak, wianienkę, fotelik do samochodu, koszty chrztu (becik), odzieży i pościeli niemowlęcej oraz przedmiotów niezbędnych noworodkowi, takich jak: butelka, smoczek, pieluszki, termometr, obcinacz itp. (zob. np. wyrok SO w Koninie z 21 marca 2014 r., I Ca 77/14, (...)) – cyt. za Komentarz do art. 141 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, J. W., wyd. W. K. – LEX.

Jak to już sygnalizowano w stanie faktycznym na zakup wyprawki dla małoletnich, na remont i odpowiednie wyposażenie pokoju strona powodowa wydatkowała łączną kwotę 5 477 zł, a pozwany przekazał na ten łączną kwotę 1 230,28 zł.

Ustalając kwotę 1 230, 28 zł, jaką wartość świadczenia, którą pozwany dobrowolnie uiszczył Sąd dokonał w oparciu o analizę dokumentów przedłożonych przez stronę pozwaną. Na k. 143 widnieją potwierdzenia trzech przelewów kierowanych do E. I. na kwoty – 210,28 zł z dnia 1 lutego 2016 r., 120 zł z dnia 16 kwietnia 2016 r., 150 zł z dnia 20 kwietnia 2016 r. Na k. 144 widnieją tożsame przekazy co powyżej, o czym świadczą numery zleceń zaczynające się od oznaczenia DE i numer zlecenia. Na k. 146 jest zlecenie przelewu z 20 kwietnia 2016 r., którego numer jest tożsamy z tym z k. 143. Na k. 147 jest zlecenie przelewu z 16 kwietnia 2017 r., którego numer również jest tożsamy z tym z k.

143. Przelew z 30 czerwca 2016 r. na kwotę 300 zł z k. 152 jest kolejnym przelewem pozwanego, jak i przelew z 29 lipca 2016 r. na kwotę 150 zł z k. 154. W dniu 6 czerwca 2016 r. E. I. pokwitowała pozwanemu odbiór kwoty 300 zł na poczet zakupu łóżeczka, k. 156, a pozostałe pokwitowania z k. 155, 157 dotyczą już świadczeń alimentacyjnych na dzieci, a więc nie wchodzą w zakres świadczenia z art. 141 § 1 k.r.o.

Po odjęciu wartości świadczeń dobrowolnie spełnionych przez pozwanego od kwoty wydatków opisanych na kwotę 5 477 zł pozostaje kwota 4 246,72 zł. Podkreślenia wymaga przy tym fakt, że do kwoty 5 477 zł nie zaliczono jeszcze wydatków związanych z utrzymaniem samej E. I. w trzymiesięcznym okresie porodu. Uwzględniając okoliczność, że powódka otrzymywała przed urodzeniem zasilek chorobowy, a następnie zasilek macierzyński, to nie było oczywiście podstaw, aby uznać, że pozwany ma w całości pokrywać koszty utrzymania E. I. w powołanym okresie. Niemniej – w świetle zasad doświadczenia życiowego i zawodowego – należy uznać, że w okresie tych trzech miesięcy zaktualizowała się po stronie powódki konieczność ponoszenia dodatkowych wydatków na jej utrzymanie m.in. na artykuły higieniczne, lepsze odżywianie na poziomie ok. 250 zł miesięcznie. W konsekwencji do powołanej kwoty 4 246,72 zł należało jeszcze dodać kwotę 750 zł podwyższonych kosztów utrzymania powódki w okresie trzech miesięcy porodu, co daje kwotę ok. 5 000 zł, jako punkt wyjścia do rozważenia, w jakim zakresie pozwany winien uczestniczyć w przedmiotowych wydatkach w rozumieniu art. 141 § 1 k.r.o.

W ocenie Sądu, uwzględniając okoliczność, że możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego są blisko kilkukrotnie wyższe niż matki dziecka, to Sąd ustalił, iż udział pozwanego w tej kwocie 5 000 zł winien wynosić 60 %. Stąd też kwota 3 000 zł zasądzona od pozwanego tytułem świadczenia z art. 141 § 1 k.r.o.

Sąd określił trzydziestodniowy termin od uprawomocnienia się wyroku na spełnienie przedmiotowego świadczenia, aby dać pozwanemu czas na zgromadzenie odpowiednich środków pieniężnych i jednocześnie umożliwić mu bieżącą regulowanie świadczeń alimentacyjnych.

Z tych też względów orzeczono jak w punkcie VI wyroku.

W zakresie, w którym żądania pozwu nie zostały uwzględnione powództwo podlegało oddaleniu, o czym orzeczono jak w punkcie VII wyroku.

Strona powodowa korzystała z pomocy zawodowego pełnomocnika ustanowionego z urzędu w osobie radcy prawnego. Rozstrzygając o kosztach zastępstwa procesowego strony powodowej Sąd miał na uwadze normę prawną wyrażoną w art. 143 k.r.o., która stanowi, że jeżeli ojcostwo mężczyzny, który nie jest mężem matki, nie zostało ustalone, zarówno dziecko, jak i matka mogą dochodzić roszczeń majątkowych związanych z ojcostwem tylko jednocześnie z dochodzeniem ustalenia ojcostwa. W ocenie Sądu, w świetle powyższego unormowania należało uznać, że powódka nie mogłaby dochodzić skutecznie roszczenia przewidzianego w art. 141 § 1 k.r.o., gdyby nie wystąpiła jednocześnie z żądaniem ustalenia ojcostwa. Zgodnie zaś z § 10 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państw kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2016 r., poz. 1715) stawka minimalna za prowadzenie sprawy o ustalenie ojcostwa wynosi 240 zł, a w myśl § 10 ust. 3 ww. rozporządzenia, przedmiotowa stawka obejmuje w sprawach o ustalenie ojcostwa również roszczenia majątkowe strony powodowej. Dodatkowo Sąd miał na uwadze, że pełnomocnik z urzędu dwukrotnie reprezentował stronę powodową w postępowaniu zażaleniowym, a za każdą reprezentację w postępowaniu zażaleniowym przysługiwało mu w myśl § 16 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia wynagrodzenie w kwotach po 60 zł. Łączne wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu – w świetle powołanych unormowań – opiewało na kwotę 360 zł, która to kwota podlegała – w myśl § 4 ust. 3 rozporządzenia – podwyższeniu o stawkę o podatku od towarów i usług. Na potrzeby rozstrzygnięcia o kosztach procesu należało uznać, że pozwany przegrał niniejszą sprawę, a zatem zobligowany był do zwrotu stronie powodowej kwoty 240 zł plus VAT z tytułu rozstrzygnięcia żądań głównych pozwu oraz kwotę 60 zł z tytułu reprezentowania strony powodowej w postępowaniu zażaleniowym dotyczącym udzielonego w sprawie zabezpieczenia. W konsekwencji pozwany winien jest uiścić na rzecz strony powodowej łączną kwotę 369 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego, ewentualnie 50 % więcej, o ile w myśl § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia uzna się większy nakład pełnomocnika z urzędu strony powodowej. W sytuacji,

gdyby egzekucja ww. świadczenia od pozwanego okazała się nieskuteczna, to przedmiotowe świadczenie zostanie przyznane od Skarbu Państwa – w myśl § 6 ww. rozporządzenia.

W zakresie, w którym pozwany nie uczestniczył w postępowaniu zażaleniowym dotyczącym postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 6 września 2017 r., to koszty zastępstwa procesowego strony powodowej przyznano od Skarbu Państwa.

Sąd przyznaje, że ustalając wartość wynagrodzenia należnego pełnomocnikowi strony powodowej posiłkował się rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804) i w konsekwencji wartość stawek wynagrodzenia pełnomocnika strony powodowej nie odpowiada wartości stawek z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państw kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2016 r., poz. 1715).

Mając na względzie całokształt powyższych ustaleń orzeczono, jak w punktach VIII i IX wyroku.

Kolejno należy wskazać, iż strona powoda była z mocy ustawy zwolniona od kosztów sądowych, albowiem zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt 1 u.k.s.c. nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych strona dochodząca ustalenia ojcostwa oraz roszczeń z tym związanych. Stosownie do treści art. 113 ust. 1 u.k.s.c., kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Koszty sądowe obejmują m.in. wydatki na wynagrodzenie biegłych – art. 2 ust. 1 oraz art. 5 ust. 1 pkt 3 u.k.s.c. oraz opłaty – m.in. 840 zł opłata stosunkowa od zasądzonych alimentów. Zgodnie bowiem z art. 13 ust. 1 u.k.s.c., opłatę stosunkową pobiera się w sprawach o prawa majątkowe; wynosi ona 5 % wartości przedmiotu sporu (1 400 zł x 12 miesięcy x 5 %). W sprawie wydatki z tytułu przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych wyniosły 2 266,68 zł – pozwany uiścił zaliczkę w kwocie 2 000 zł. Mając na względzie powyższe Sąd nakazał pobrać od pozwanego kwotę 1 000 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, a w pozostałym zakresie – na mocy art. 102 k.p.c. – Sąd odstąpił od obciążania pozwanego przedmiotowymi kosztami uznając, że pobranie wyższych kosztów uniemożliwiłoby pozwanemu regulowanie innych zobowiązań powstałych w związku z rozstrzygnięciami zawartymi w uzasadnianym wyroku.

Z tych też względów orzeczono, jak w punkcie X wyroku.

Stosownie do treści art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c., sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli zasądza alimenty – co do rat płatnych po dniu wniesienia powództwa, a co do rat płatnych przed wniesieniem powództwa za okres nie dłuższy niż za trzy miesiące.

Z tych też względów orzeczono, jak w punkcie XI wyroku.